

ZESTAW LITERATURY
do zwodów XVIII edycji
Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej
Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1921–1956.
Od Traktatu Ryskiego do żołnierzy „wyklętych”

Do zwodów szkolnych I stopnia oraz zawodów II stopnia (międzyszkolnych) zalecane jest korzystanie z podstawowych i ogólnie dostępnych:

– podręczników szkolnych i opracowań historii polski (np.: Jerzy Topolski (red.), *Dzieje Polski*, Warszawa 1976; A. Dybkowska, J. Żaryn, M. Żaryn, *Polskie dzieje od czasów najdawniejszych do współczesności*, Warszawa 1996; *Zarys historii Polski* (pod red. J. Tazbira), Warszawa 1980, S. Artymowski, *Dziedzictwo epok : wojna i wojskowość : podręcznik do historii i społeczeństwa dla klasy II i III szkół ponadgimnazjalnych - zakres podstawowy*, Warszawa 2013 itd.);

– encyklopedii i leksykonów ogólnych i tematycznych (np. M. Borucki, *Szkolny leksykon historyczny. Fakty, biografie, pojęcia*, Warszawa b.d.; M. Czajka, M. Klamer, W. Sienkiewicz, *Leksykon historii Polski*, Warszawa 1995; *Encyklopedia szkolna. Historia*, Warszawa 1993 i nast.; *Kalendarium II wojny światowej*, praca zbiorowa pod red. Grzegorza Nowika i Czesława Szafrana, Warszawa 2005;)

– atlasów historii Polski (np. *Atlas historii Polski, mapy, komentarze*, Warszawa 1983 i inne);

– słowników historycznych i biograficznych (np. B. Snoch, *Słownik szkolny. Terminy i pojęcia historyczne*, Warszawa 1990; H. Adamczk-Szczycińska, A. Mańkowska, K. Zalewska, *Słownik szkolny. Postacie historyczne*, Warszawa 1997; Sienkiewicz W., *Słownik historii Polski*, Warszawa 2005; *Słownik Historii Polski*, Warszawa 1973 i następne wyd., Sienkiewicz W., *Słownik historii Polski*, Warszawa 2005; – J. Skowronek, B. Snoch, *Szkolny słownik historii Polski*, Warszawa 1997).

Wymienione niżej tytuły nie stanowią pełnego i wyczerpującego wykazu literatury obowiązkowej. Jest to lista książek przydatnych w przygotowaniu się do udziału w Olimpiadzie. Uczestnicy Olimpiady, a zwłaszcza zawodów III stopnia (okręgowego – wojewódzkiego) i IV (centralnego) stopnia, powinni wykorzystać w szerokim zakresie wszelką dostępną dla nich literaturę umożliwiającą zapoznanie z materiałem dotyczącym okresu objętego tegoroczną edycją konkursu. Nie oznacza to obowiązku przestudiowania wszystkich zamieszczonych w wykazie pozycji, a ich wielość wynika z faktu różnorodności zasobów bibliotek szkolnych i wszelkich innych.

Szczególnie zalecamy: Zeszyty *Dzieje Narodu i Państwa Polskiego*, syntezy dziejów Polski w latach 1914–1950, monografie bitew i kampanii, organizacji konspiracyjnych, biografie i wspomnienia żołnierzy i dowódców, albumy fotografii wojennej, atlasy map i zbiory map, itd. oraz pozycje z niżej zamieszczonego wykazu. Pozycje zawierające wiedzę syntetyczną (przekrojową) wytłuszczamy.

Wykaz zalecanej literatury

- W. Anders: *Bez ostatniego rozdziału*, Londyn – Warszawa, kilka wydań;
- S. Artymowski, *Repatriacja żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych z Europy Zachodniej do Polski w latach 1945-1948*, Poznań 2012;
- D. Baliszewski, A. K. Kunert: *Prawdziwa Historia Polski. Ilustrowane wypisy źródłowe 1939–1945*, Warszawa 1999-2000;
- W. Bartoszewski: *Dni walczącej stolicy. Kronika Powstania Warszawskiego 1944*, Warszawa 1989, 2004 i następne;
- W. Bartoszewski, Z. Lewinówna: *Ten jest z ojczyzny mojej. Polacy z pomocą Żydom*, Kraków 1966;
- Z. Berling: *Wspomnienia – przeciw 17 Republice*, Warszawa 1991;
- W. Biegański: *Wojsko Polskie we Francji 1939-1940*, Warszawa 1967;
- W. Bigoszewska, *Polskie ordery i odznaczenia*, Warszawa 1989,
- M. Bogucka, *Dawna Polska*, Warszawa 1974;
- M. Bogucka, *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1974;
- A. Borkiewicz, *Powstanie Warszawskie 1944. Zarys Działań natury wojskowej*, Warszawa 2018;
- T. Bór-Komorowski: *Armia Podziemna*, Londyn – Warszawa, kilka wydań;
- S. Broniewski: *Całym życiem, Szare Szeregi w relacji naczelnika*, Warszawa 1984;
- J. M. Ciechanowski, *Powstanie Warszawskie. Zarys podłoża politycznego i dyplomatycznego*, Pułtusk-Warszawa 2009;
- K. Filipow: *Order Virtuti Militari 1792–1945*, Warszawa 1990;
- T. Gąsowski, J. Ronikier, P. Wróbel, Z. Zblewski, *Bitwy polskie, Leksykon*, Kraków 2000
- J. Jabrzemski (red): *Szare Szeregi – Harcerze 1939–1945*, t. I-III, Warszawa 1988;
- A. Kamiński, *Kamienie na Szaniec*, różne wydania;
- A. Kamiński, *Zośka i Parasol*, różne wydania;
- J. Kirchmajer: *Powstanie Warszawskie 1944*, Warszawa 1984;
- S. Komornicki: *Wojsko Polskie 1939–1945. Barwa i Broń*, Warszawa 1990;
- S. Komornicki (red): *Wojsko Polskie. Krótki informator historyczny o Wojsku Polskim w latach II wojny światowej*, t. I-X, Warszawa 1967–1991;
- K. Komorowski (red.): *Operacja Burza i Powstanie Warszawskie 1944*, Warszawa 2002,
- K. Komorowski: *Bitwa o Warszawę 1944*, Warszawa 2004,
- R. Korab-Żebryk: *Operacja Wileńska AK*, Warszawa 1986,
- S. Korboński: *Polskie Państwo Podziemne; W imieniu Kremla; W imieniu Polski Walczącej* Nowy York-Londyn-Warszawa, kilka wydań;
- M. Kosiarz: *Flota Białego Orła*, Warszawa 1984;
- Z. Koszyła: *Oddział wydzielony Wojska Polskiego majora „Hubala”*, Warszawa 1987;
- *Jan Kowalewski – kryptolog do zadań specjalnych*, pod red. Grzegorza Nowika i Stefana Artymowskiego, Sulejówek-Emów-Warszawa 2023;
- Kozielski S., *Polska broń. Broń palna*, Wrocław 1975;
- E. Kozłowski, M. Wrzosek, *Dzieje oręża polskiego 1794–1945*, Warszawa 1973–1974
- E. Kozłowski: *Wojsko Polskie 1936–1939. Próby modernizacji i rozbudowy*, Warszawa 1974,
- W. Król: *Polskie dywizjony lotnicze w Wielkiej Brytanii 1940 -1945*, Warszawa 1982;
- E. Kospath-Pawłowski: *Wojsko Polskie na Wschodzie 1943–1945*, Pruszków 1993;
- A. K. Kunert: *Ilustrowany przewodnik po Polsce Podziemnej*, Warszawa 1996;
- C. Leżeński, Lesław Kukawski: *O kawalerii polskiej XX wieku*, Wrocław 1991,
- K. Liszewski: *Wojna Polsko-Sowiecka 1939 r.*, Londyn-Warszawa 1986 i następne wyd.;
- M. Mazur, *Antykomunistycznego podziemia portret zbiorowy 1945-1956*, Warszawa-Lublin 2019;
- M. Ney-Krwawicz: *Armia Krajowa*, Warszawa 1999;

- M. Ney-Krwawicz: *Komenda Główna AK*, Warszawa 1990;
- M. Ney-Krwawicz: *Dowódcy Armii Krajowej*, Warszawa 1996;
- K. Olejnik, *Historia Polski 1939–1945*, Poznań 1998,
- *Ostatni komendanci – Ostatni żołnierze*, Warszawa 2013;
- J. Pawlak: *Polskie eskadry w wojnie obronnej 1939 r.*, Warszawa 1991,
- J. Pertek: *Wielkie dni małej floty*, Gdynia, kilka wydań;
- W. Pobóg-Malinowski: *Najnowsza historia polityczna Polski, 1864–1945*, t. III, Paryż 1953, Warszawa 1990,
- M. Porwit: *Komentarze do polskich działań obronnych w 1939 r.*, Warszawa 1983,
- Praca zbiorowa: *Harcerki 1939–1945*, t I-II, Warszawa 1988,
- Praca zbiorowa: *Polskie Siły Zbrojne w II wojnie światowej*, t. I-V, Londyn,
- Praca zbiorowa: *Polski czyn zbrojny w II wojnie światowej*, t. I-IV: (I – *Wojna obronna 1939*, II – *Polski ruch oporu 1939–1945*, III – *Ludowe Wojsko Polskie 1943–1945*, IV – *Walki formacji polskich na zachodzie 1939–1945*), Warszawa 1979,
- W. Roszkowski (pseud. Andrzej Albert): *Najnowsza Historia Polski*, t. I-II, Warszawa 1989 i następne;
- T. Rzepniewski, *Obrona wybrzeża 1939 r. na tle rozwoju marynarki wojennej Polski i Niemiec*, Warszawa 1970,
- T. Rzepniewski, *Wojna powietrzna w Polsce 1939 r. na tle rozwoju Polski i Niemiec*, Warszawa 1970,
- P. Stawecki, *Polityka wojskowa Polski 1921-1926*, Warszawa 1988;
- P. Stawecki (red): *Zarys dziejów wojskowości polskiej w latach 1864–1939*, Warszawa 1990,
- W. Strzałkowski: *Grób Nieznanego Żołnierza*, Warszawa 1992,
- T. Strzembosz *Rzeczpospolita podziemna*, Warszawa 2000;
- T. Szarota, *Stefan Rowecki „Grot”*, Warszawa 1983 i nast. wydania;
- T. Szarota, *Okupacyjnej Warszawy dzień powszedni*, Warszawa 1988;
- T. Szewera: *Niech wiatr ją poniesie. Antologia pieśni 1939–1945*, Łódź 1975,
- R. Szubański: *Polska broń pancerna 1939*, Warszawa 1982,
- E. Szwankowski, *Ulice i place Warszawy*, Warszawa 1963;
- J. Ślaski: *Polska Walcząca*, t. 1-6 (lub 1-3), Warszawa, kilka wydań;
- J. Ślaski: *Żołnierze wyklęci*, Warszawa 1996 i nast.
- J. Tucholski, *Cichociemni*, Warszawa 1984, 1985, 1988 i następne wydania;
- M. Wańkowicz: *Monte Cassino*, t. I-III, Warszawa 1989,
- R. Wapiński: *Generał Władysław Sikorski*, Warszawa 1978,
- Z. Wawer: *Wojsko Polskie w Wielkiej Brytanii 1940–1947*, Warszawa 1992,
- P. P. Wieczorkiewicz, *Historia Polityczna Polski 1935–1945*, Warszawa 2005,
- R. Wnuk (red.), *Atlas polskiego podziemia niepodległościowego 1944–1956*, Warszawa – Lublin 2007;
- A. Zawilski, *Polskie fronty 1918–1945*, t. I-II, Warszawa 1997
- *Zarys dziejów wojskowości polskiej w latach 1864–1939*, pod red. P. Staweckiego, Warszawa 1990
- *Zbrodnia katyńska z przedmową gen. Andersa*, Londyn-Warszawa, kilka wydań,
- A. Znamierowski, *Stworzony do chwały*, Warszawa 1995;
- Z. Żygulski jun., *Sławne bitwy w sztuce*, Warszawa 1996 i nast.

i inne opracowania, np. pozycje z serii wydawniczej „Bitwy – Kampanie – Dowódcy”, „Biblioteka AK” (Oficyna Wyd. RYTM), itd.